

dr hab. n. hum. Agnieszka Maryniak
specjalista psychologii klinicznej, neuropsycholog

Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”, Warszawa

Kardiologia Pol 2010; 68: 256

Ze względu na znaczenie jakości życia w ocenie stanu zdrowia pacjentów i efektów terapii, publikowanie informacji na temat narzędzi do jej oceny jest wartościową inicjatywą. Najpopularniejszym w badaniach medycznych i psychologicznych kwestionariuszem jakości życia zależnej od stanu zdrowia jest tzw. SF-36. Jednak w związku z opublikowaniem w październikowym numerze *Kardiologii Polskiej* wersji tego kwestionariusza przygotowanej przez zespół profesora Jana Tyłki pojawiają się pewne pytania.

Kwestionariusz SF-36, którego aktualna pełna nazwa brzmi SF-36v2®Health Survey, jest narzędziem chronionym prawami autorskimi. Współwłaścicielami praw są firmy The Medical Outcomes Trust (MOT), Health Assessment Lab (HAL) i QualityMetric Incorporated. Prowadzą one sprzedaż licencji zezwalających na używanie SF-36 oraz udostępniają wersję kwestionariusza w jednym ze 120 języków, w tym w języku polskim. Można przypuszczać, że zespół przygotowujący i publikujący własne tłumaczenie uzgodnił to z właścicielami praw autorskich, istotne jest jednak pytanie o prawny status opublikowanej wersji. Czy może być ona używana poza licencją udzielaną przez The Medical Outcomes Trust Health Assessment Lab i QualityMetric Incorporated? Należy to jednoznacznie określić, gdyż nielegalne wykorzystanie prawnie chronionego narzędzia i opublikowanie wyników badań przeprowadzonych z jego użyciem naraża autorów na utratę dobrej opinii w środowisku i konsekwencje finansowe.

Druga wątpliwość wiąże się z zaproponowaną metodą liczenia wyników. Oficjalna instrukcja zawiera prostą i czytelną metodę przeliczania wyników, pozwalającą na uzyskanie w każdej ze skal rezultatu w granicach od 0 do 100, gdzie liczba wyższa oznacza lepszą jakość życia. Ta metoda jest powszechnie stosowana i wyniki przedstawiane w licznych publikacjach międzynarodowych na niej właśnie są oparte. Autorzy zaprezentowanej w *Kardiologii Polskiej* wersji proponują odmienny system liczenia, dający w efekcie odwrotną interpretację wyniku – im wyższy, tym jakość życia jest gorsza. Wykorzystanie tej metody uniemożliwia praktycznie jakiegokolwiek porównania z rezultatami uzyskiwanymi w innych badaniach, a dla zagranicznych recenzentów i czytelników prezentowane wyniki byłyby zupełnie niezrozumiałe.

Informacje na temat SF-36, dostępnych wersji kwestionariusza, badań prowadzonych z jego wykorzystaniem oraz możliwości zakupu licencji polskojęzycznej wersji oryginalnej można uzyskać na stronie www.sf-36.org lub www.qualitymetric.com.

Agnieszka Maryniak